

Der har aldrig været så mange politiske afhoppere og vendekåber i dansk politik som i de sidste fem år

MAN HAR ET PARTI, TIL MAN TAGER ET NYT

Af Jon Kiellberg

I det politiske liv er troløsheden blevet større og tålmodigheden blevet mindre. Alene siden valget i 2007 har fem politikere i Folketinget forladt deres parti, stiftet et nyt eller gået over til et andet. På kommunalplan er mønstret det samme. Siden kommunalvalget i 2005 har over 100 politikere forladt deres politiske post midt i valgperioden.

Politisk individualisme

Med dannelsen af Ny Alliance for lidt over to år siden af Naser Khader (fra R til NA/LA til KF), Anders Samuelsen (fra R til NA/LA) og Gitte Seeberg (fra KF til NA til løsgænger), skete der en eksplosion af politiske afhoppere og vendekåber i dansk politik. Der var dog ikke tale om et isoleret fænomen, men en klar politisk tendens, som har været stærkt stigende i de sidste fem år, hvor et hav af politiske overløbere, afhoppere og partistiftere har søgt andre grønnere parti-græsgange eller karriereveje uden for Borgeren.

Klassisk partisoldat

De tider er forbi, hvor man var medlem af et parti, et bestemt fællesskab eller én bevægelse hele livet. I dag er det enkelte menneskes liv i langt hø-

Foto: Ernst Tobisch / www.fotograf.dk

jere grad end tidligere præget af omskiftelighed. Det kommer blandt andet til udtryk ved, at vi går ind og ud af mange forskellige fællesskaber i løbet af livet. Og det får også konsekvenser for de politiske partier.

Løse partibånd

Før i tiden var der en tilbøjelighed til, at menige partisoldater affandt sig med at vente et halvt liv på deres store politiske chance – hvis den nogensinde kom. Den klassiske fortælling om, at man er medlem af Socialdemokraterne fra vugge til grav, og at politikerne forbliver grundlæggende loyale for den ideologi og bevægelse,

som de er rundet af, er ved at blive afløst af mere løse partibånd.

Særligt blandt den yngre generation af politikere, står ambitionerne ikke altid mål med tålmodigheden, når de i årevis skal vente på en top-post i et parti. Er den politiske indflydelse ikke til stede inden for en overskuelige fremtid, så skiftes den politiske karriere ud med en mere lukrativ karriere i det private erhvervsliv, som vi bl.a. så det med Jens Rohde (V) og Pernille Blach-Hansen (S).

Samtidig oplever vi også politiske superstjerner som fx Karen Jespersen og Naser Khader, som ikke ville affinde sig med en sekunda-rolle i deres

tidligere parti, og derfor brød ud i forsøget på at skabe en genvej til mere magtfulde positioner.

Øget mediebevågenhed

Politik har på mange måder udviklet sig til et mediefænomen, hvor profilering, strategi og markeringsspil fylder mere for den enkelte politiker. De store politiske sværvægttere får mere sende- og taletid end mere ukendte backbenchere, som ofte må affinde sig med en politisk skyggetilværelse. Den politiske kommunikation spiller i dag en afgørende rolle, når nye initiativer og strategier skal markedsføres i medierne. Og her er der blevet mindre plads til ukendte politiske ansigter. Derfor vil der også være en række mindre kendte politikere, som har svært ved at komme til orde og vil forlade den politiske skude for at opnå større indflydelse andetsteds.

Den store mediebevågenhed og fokus på den enkelte politikers performance og private profilering er samtidig medvirkende til at afkorte den politiske karriere for flere frem-

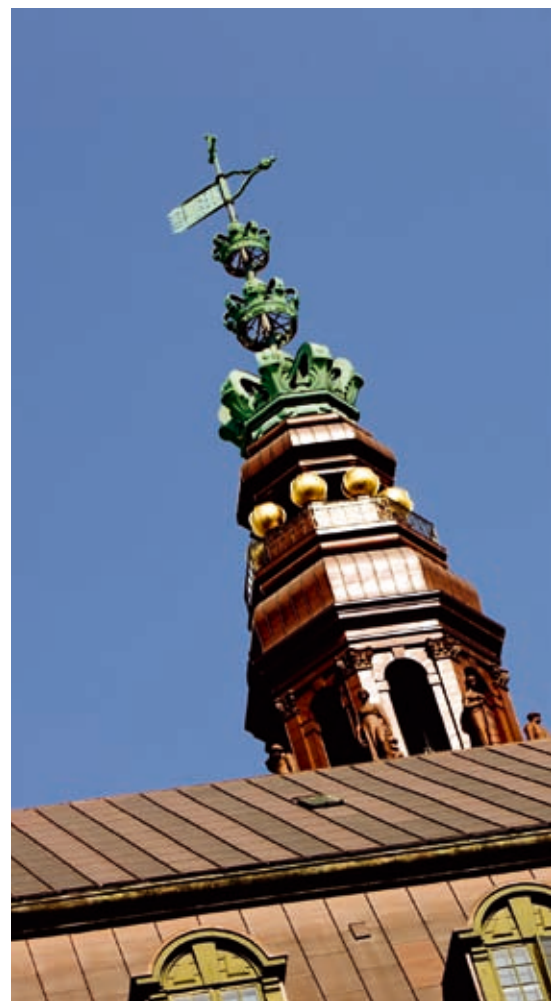
trædende politikere som eksempelvis Louise Gade (V), Lotte Bundsgaard (S), og Rikke Hvilshøj (V).

Overfyldt politisk midte

I dag shopper både vælgere og politikere i højere grad end tidligere rundt i det store politiske supermarked, hvor flere af partiernes varer på hylterne ligner hinanden. Derfor er springet fra et parti til et andet ikke så drastisk, som tidligere, hvor partierne var mere ideologiske, og der var klarere politiske skel mellem dem. Den overbefolkede midte i dansk politik har til en hvis grad isoleret de mere reformivrige og radikale politikertyper.

Politisk topstyring

Den politiske topstyring i de fleste partier har givet de menige folketingsmedlemmer mindre politisk albuenum. I dag bliver politikere betragtet som politisk tonedøve eller i værste fald politiske landsby- eller storbytosser, hvis de politiske ideer bliver for radikale og kontroversielle.

FEM POLITISKE ARKETYPER

Foto: Ernst Tobisch / www.fotograf.dk

Superstjerner og sværvægttere

Personer med så stor gennemslagskraft, at de enten bryder ud, stifter et nyt parti eller får en toppost i et andet parti, hvis de ikke føler, de har nok politisk indflydelse i deres nuværende parti. Der er tale om typer af politikere, der har store politiske armbevægelse samtidig med, at de har en bred appeal, en stærk politisk profil og et stort vælgertække. Disse politikere kan afgøre valg med deres populære holdninger og meninger.

Eksempler

Naser Khader (fra RV til stifter af NA/LA til K), CD's stifter Erhard Jacobsen (S til stifter af CD), Pia Kjærsgaard (Fremskridtspartiet til stifter af DF), Karen Jespersen (VS, SF, S

og til V), Aksel Larsen (S til DKP og til stifter af SF).

Skuffede vendekåber

Personer, som har følt sig trynet i partiet, overset eller på kollationskurs med partiet gennem længere tid og derfor bryder ud i frustration. Eller politikere, som ikke får opfyldt deres politiske ambitioner i det pågældende parti – og derfor søger nye politiske græsgange. Skifter eventuelt parti, men ikke med det formål at blive ny frontfigur.

Eksempler

Christine Antorini (SF til S), Leif Mikkelsen (V til NA), Pia Chrismas-Møller (KF til løsgænger) Gitte Seeberg (KF til NA og til løsgænger), Anders Samuelson (RV til NA/

Foto: Ernst Tobisch / www.fotograf.dk

Er der slinger i den politiske vals eller træder man skævt i forhold til partiets linie, risikerer vedkommende at blive ekskluderet eller isoleret af partiet, som vi så det Louise Frevert (KF, DF til CD), Simon Emil Ammitzbøll (RV til stifter af Borgerligt Centrum) og Pia Christmas-Møller (KF til løsgænger).

Stram partipolitik

I dag er en stram partidisciplin en afgørende forudsætning for succes i dansk politik, hvor de politiske budskaber og holdninger bliver afstemt af topledelsen i partiet og ikke af uregerlige, politiske løver.

Fremtidens politikere

Den politiske vej til magten er for mange politikere ofte en lang og stenet vej i æselperspektiv, og derfor vil tålmodigheden og loyaliteten med et bestemt parti blive mindre i fremtiden. Den klassiske politikertype, der betragtede politik som en livsgerning i en bestemt sags tjeneste, vil vige til fordel for den, der ønsker personlig indflydelse her og nu. En hurtig vej til

Foto: Ernst Tobisch / www.fotograf.dk

magt og indflydelse vil i større grad gå forud for en bestemt politisk observans blandt yngre generationer af politikere.

Får de nye politikertyper ikke ambitionerne opfyldt i deres parti, frihed til at være politikskabere og ikke kun menige stemmekvæg – må partierne – og vælgerne i fremtiden indstille sig på, at hyppige partidannelser, partiudsmidninger og partiskift bliver en naturlig del af den politiske virkelighed. ■

DKF kursus 'Spin, lobbyisme og politisk kommunikation' i København og Vejle, www.kommunikationsforening.dk

LA), Tove Videbæk (KD til KF), Peter Due-toft (CD til A), Bodil Kornbek (KD til A), Ole Sohn (DKP til SF), Mogens Fog, (DKP til SF), Mogens Camre (S til DF), Simon Emil Ammitzbøll (RV til Borgerligt Centrum), Tom Behnke (Z til Frihed 2000 og til KF).

Politiske lykkeriddere

Politikere, som jagter en hurtig politisk karriere. Det er ofte personer, som ikke kommer fra den politiske verden, men som forsøger at skyde genvej til politisk indflydelse gennem nystiftede partier. Denne form for identitets-politikere eller x-faktor politikere har ofte en kort politisk karriere, hvis personen eller det pågældende parti kommer i modvind. Det er samtidig personer, der er drevet af et per-

sonligt projekt eller branding mere end partiet som helhed.

Eksempler

Lars Kolind (NA/LA), Jørgen Poulsen (NA til RV), Paula Larrain (KF), Malou Aamund (NA til V), Klaus Riskjær (V) og (Rene La Cour Sell (RV til NA og ud igen).

Afhoppere og svingdørs-politikere

Fremadstormende, ofte yngre politikere, der ikke nødvendigvis har lidt store politiske nederlag i partiet, men er fristet af mere attraktive muligheder andre steder. Denne politikertype kan betegnes som svingdørspolitikere, da de sagtens kan vende tilbage til deres partier igen.

Eksempler

Jens Rohde (V), Pernille Rosenkrantz-Theil (EL til S) og Pernille Blach-Hansen (S) Lotte Bundsgaard (S), Morten Homann (SF), Louise Gade (V), Rikke Hvilshøj (V).

Trætte partisoldater

Personer, der længe har arbejdet på at komme i første række i deres parti, men nu giver op. De er for loyale over for partiet til at søge andre politiske græsange og træder i stedet ud af politik i håb om at gøre karriere andetsteds.

Eksempler

Frank Jensen (S), Henning Dyremose (K) og Pia Gjellerup (S).